

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ความสำคัญของปัญหา

ช่วงประมาณหลายปีที่ผ่านมา สังคมของมนุษย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ การเกิดและการยอมรับในเรื่องสิทธิมนุษยชน การให้ความสำคัญกับความเป็นประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงการผลิตแบบเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ได้ทำให้ผู้หญิงส่วนหนึ่งได้รับโอกาสการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้หญิงได้ทำงานนอกบ้านมากขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อความเชื่อเดิม ๆ ที่มองว่า ผู้หญิงมีสถานะที่ด้อยกว่าชาย และความแตกต่างของผู้หญิงและผู้ชายเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ว่าจริงหรือไม่ การเกิดการตั้งคำถามและการหาคำอธิบายนี้ คือ ความคิดเรื่องสิทธิสตรี หรือสตรีนิยม (feminism) ความคิดนี้ได้รับความสนใจและการกล่าวถึงอย่างแพร่หลายในประเทศต่าง ๆ ในโลก ในช่วง 30 ปีหลังของศตวรรษที่ 20 ความคิดเรื่องสิทธิสตรีจะให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นหญิงและความเป็นชาย และได้ใช้ความคิดรวบยอดในเรื่องความเป็นเพศ (gender) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ที่สำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. การกำหนดเนื้อหาบทบาททางสังคมของสตรีและการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย
2. กระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย
3. การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทเนื้อหาเพลงลูกทุ่งไทย ที่มีบทบาททางสังคมของสตรี และการใช้ภาษาของเพลงลูกทุ่งไทย โดยใช้ทฤษฎีสัญญาและแนวคิดเรื่องเพลงและการสื่อสาร มาเป็นเกณฑ์
2. การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทเอกสารเกี่ยวกับกระบวนการทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่งไทย โดยใช้แนวคิดต่อไปนี้เป็นเกณฑ์
 - 2.1 อำนาจนิยม และแนวคิดหลังสมัยใหม่
 - 2.2 ระบบทุนนิยม
 - 2.3 สังคมบริโภคนิยม
3. การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่งไทย โดยใช้แนวคิดวาทกรรมและแนวคิดการรื้อสร้างตัวตนเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลหลังการวิเคราะห์ จะถูกนำเสนอเพื่อการอธิบาย การกำหนดเนื้อหาบทบาททางสังคมของสตรี และการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย กระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย และการสร้างความหมายในบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่งไทย นอกจากนั้น ยังมีการเปรียบเทียบโดยใช้ตารางประกอบเพื่อให้ทราบความถี่ของบทบาทต่างๆ ทั้งบทบาททางสังคมของสตรีและการใช้ภาษา ดังนั้น จึงมีการนำเสนอโดยใช้วิธีการเขียนอธิบายแบบพรรณนาวิเคราะห์ ประกอบตาราง ในแต่ละประเด็นพร้อมการวิจารณ์เพื่อความชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง บทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย พบว่า

1. การกำหนดเนื้อหาบทบาททางสังคมของสตรีและการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย

1.1 การกำหนดเนื้อหาบทบาททางสังคมของสตรี

1.1.1 บทบาทด้านครอบครัว

1) บทบาทภรรยา คือ พฤติกรรมที่ภรรยาปฏิบัติต่อสามีหรือกับภรรยาบ่อย ซึ่งพบว่ามี 6 พฤติกรรม คือ

1.1) การทวงสิทธิ์การเป็นเจ้าของจาก ภรรยาบ่อย

1.2) ภรรยาไปมีชู้

1.3) ภรรยาเป็นกำลังใจให้สามี

1.4) ภรรยาเป็นคู่นอนให้สามี

1.5) ภรรยาอดทนต่อความเจ้าชู้ของสามี

1.6) ภรรยาทอดทิ้งสามี

2) บทบาทภรรยาบ่อย คือ พฤติกรรมที่ภรรยาบ่อยปฏิบัติต่อสามีหรือต่อภรรยาหลวง ซึ่งพบว่ามี 2 พฤติกรรม คือ

2.1) การโทษตนเองและขอยุติความสัมพันธ์

2.2) การยอมเป็นชู้หรือให้สามีเป็นคนตัดสินใจ

3) บทบาทแม่ คือ พฤติกรรมที่แม่ปฏิบัติต่อลูก ซึ่งพบว่ามี 3 พฤติกรรม คือ

3.1) เลี้ยงดู ส่งเสีย

3.2) ว่ากล่าว สั่งสอน

3.3) ปกป้องสวัสดิภาพของลูก

4) บทบาทลูกสาว คือ พฤติกรรมที่ลูกสาวต้องปฏิบัติต่อบุพการี ซึ่งพบว่ามี 3 พฤติกรรม คือ

4.1) เชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่

4.2) ไม่ทำให้แม่ผิดหวัง

4.3) หลงแสงสี ลืมตัว

1.1.2 บทบาทด้านเศรษฐกิจ

บทบาทลูกจ้าง คือ พฤติกรรมที่ลูกจ้างปฏิบัติต่อนายจ้าง ซึ่งพบว่ามีพฤติกรรมเดียว คือ พฤติกรรมการใช้แรงงานตามคำสั่งของนายจ้าง

1.1.3 บทบาทด้านการศึกษา

บทบาทนักศึกษา ซึ่งพบว่ามี 2 พฤติกรรม คือ

- 1) การมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
- 2) ไม่ตั้งใจศึกษาแต่ไปเรียนเพื่อต้องการอยู่ในสังคมที่ทันสมัย

1.2 การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งไทย

จากการศึกษาเพลงลูกทุ่งไทยทั้ง 20 เพลง พบว่า สามารถแบ่งการใช้ภาษาของเพลงลูกทุ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.2.1 วัจนภาษา หมายถึง ภาษาที่แสดงออกในรูปถ้อยคำ คำพูด ตัวอักษร ได้แก่ ภาษาพูด ภาษาเขียน เป็นต้น

จากการศึกษาการใช้ภาษาของเพลงลูกทุ่งประเภทวัจนภาษา พบว่าเนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง ทั้ง 20 เพลง มีการใช้ภาษาปากเพียงอย่างเดียว แต่แบ่งได้ 3 ชนิด คือ

- 1) ภาษาพูดทั่วไป
- 2) ภาษาถิ่น
- 3) ภาษาไม่สุภาพ

1.2.2 อวัจนภาษา หมายถึง ภาษาที่ไม่แสดงออกด้วยถ้อยคำ หรือคำพูดโดยตรง แต่สามารถเป็นที่เข้าใจร่วมกันได้ระหว่างผู้ส่งสาร (นักประพันธ์คำร้อง) กับผู้รับสาร อวัจนภาษาเหล่านั้น ได้แก่ ทำนอง (melody) จังหวะ (rhythm)

จากการศึกษาการใช้ภาษาของเพลงลูกทุ่งประเภทอวัจนภาษา พบว่าเพลงลูกทุ่ง ทั้ง 20 เพลงมีทำนอง และจังหวะแตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภทดังต่อไปนี้

- 1) จังหวะช้า ซึ่งแสดงได้ 3 อารมณ์ คือ
 - 1.1) เศร้าโศกเสียใจ
 - 1.2) ซาบซึ้ง
 - 1.3) เหงา โดดเดี่ยว
- 2) จังหวะปานกลาง ซึ่งแสดงได้ 3 อารมณ์ คือ
 - 2.1) โกรธ ดุดัน

- 2.2) หึงหวง
- 2.3) น้อยใจ
- 3) จังหวะเร็ว ซึ่งแสดงได้ 2 อารมณ์ คือ
 - 3.1) เสียศีล ตลกขบขัน
 - 3.2) สนุกสนาน

2. กระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่งไทย

การศึกษากระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่ง เป็นการศึกษากระบวนทัศน์ ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของธุรกิจเพลง ที่ใช้ประกอบสร้างวาทกรรมบทบาททางสังคมของสตรี ให้มีเหตุผลหนักแน่นรองรับอยู่ จนทำให้บทบาทนั้นเป็นที่ยอมรับในวงกว้างและมีพลังอำนาจได้ มาจากปัจจัย 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 กระบวนทัศน์กระแสหลักและกระแสทางเลือก

2.1.1 กระบวนทัศน์กระแสหลัก คือ อำนาจนิยมในโครงสร้างระบอบปีตาธิปไตย

จากการวิเคราะห์อำนาจนิยมในโครงสร้างระบอบปีตาธิปไตย พบว่าเป็นปัจจัยและกระบวนทัศน์สำคัญ ที่จะนำไปสร้างวาทกรรมบทบาททางสังคมของสตรีขึ้นมา ให้มีบทบาทที่เป็นรอง ซึ่งในวงการสื่อสารมวลชน ผู้ชายเป็นผู้คุมสื่อทั้งหมดไว้ในมือ จึงทำให้ภาษาและทัศนคติการมองโลกในมุมมองของผู้ชายถูกผลิตออกมาสู่มวลชน พร้อมกับความลำเอียงทางเพศ อย่างไรก็ตาม แม้ผู้หญิงจะได้ออกมาทำงานเขียนเพลงเพื่อให้ผู้หญิงร้องมากขึ้นได้ แต่ก็มีการอุปสรรคซึ่งจะทำให้การเปิดพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิง ที่จะนำไปสู่ความเท่าเทียมกัน โดยถ่ายทอดภาษาที่เป็นของผู้หญิงออกมาเป็นเพลงอยู่หลายประการคือ กรอบความคิดชายเป็นใหญ่ เพราะในความเป็นจริงผู้หญิงถูกครอบงำความคิด โดยความคิดซึ่งเป็นของผู้ชายที่มีอยู่ก่อนหน้านี้

2.1.2 กระบวนทัศน์กระแสทางเลือก คือ แนวคิดหลังสมัยใหม่

ในกระบวนทัศน์กระแสหลักนั้น เป็นกระบวนทัศน์ซึ่งได้สืบทอดความคิดเรื่องผู้ชายเป็นใหญ่กว่าผู้หญิงมาตามลำดับ แต่ในกระบวนทัศน์กระแสทางเลือกนั้น ไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ บอกว่าผู้หญิงก็มีสิทธิของพวกเธอเท่าเทียมกับผู้ชาย ผู้หญิงก็มีวาทกรรมของตนเอง ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ผู้ชายเป็นฝ่ายกำหนด โดยเฉพาะโครงสร้างทางสังคม ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ออกมา ผู้หญิงเป็นเบี้ยล่างมาโดย

ตลอด เช่น การที่ต้องยินยอมอดทนต่อความเจ้าชู้ของสามี กระทั่งความไม่เท่าเทียมในเรื่องของการประกอบอาชีพและค่าแรง จะเห็นถึงความไม่เสมอภาคกันเหล่านี้ได้อย่างชัดเจน

2.2 ระบบทุนนิยม

ระบบทุนนิยม เป็นปัจจัยและกระบวนการทัศนสำคัญของบทเพลง ที่จะนำไปสร้างวาทกรรมบทบาทสตรีขึ้นมา โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในระบบทุนนิยมนี้เป็นฉากสำคัญ ในสังคมทุนนิยม จะทำให้ผู้ผลิตต้องการที่จะใช้ทุนที่มีอยู่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสร้างกำไรให้มากที่สุด

นอกจากนั้น ในสังคมทุนนิยม ได้ทำให้ทุกคนมีความรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มั่นคง และกังวลอยู่ลึก ๆ เนื่องจากไม่สามารถกำจัดความแปลกแยกที่ยังคงมีอยู่ภายในได้ ดังนั้นทุนนิยม จึงได้สร้างเครื่องมือมาบรรเทาความโดดเดี่ยวนี้อย่างไร ในรูปแบบของเพลงที่เข้าถึงคนได้ง่าย เพลงได้ทำให้คนรู้สึกไม่โดดเดี่ยว นอกจากนั้น ในเนื้อหาเพลงยังมีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เข้าใจคนฟังทำให้รู้สึกไม่โดดเดี่ยว เป็นการใช้อารมณ์เป็นเครื่องมือในการขาย

2.3 สังคมบริโภคนิยม

ตามที่กล่าวถึงการดำรงชีวิตอยู่ในโลกทุนนิยม ซึ่งทำให้ผู้คนแปลกแยก โดดเดี่ยว ผู้คนส่วนใหญ่เอาชนะความรู้สึกและความกังวลลึก ๆ เหล่านั้น ด้วยการหาความบันเทิงให้แก่ตัวเอง ในลักษณะต่าง ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถแลกเปลี่ยนได้ โดยผู้บริโภคเองก็ไม่ได้ตระหนักถึงอิทธิพลของปัจจัยรอบ ๆ ตัว ที่กำหนดพฤติกรรมและการบริโภคของตนเองแต่อย่างใด

การสร้างสุนทรียะ จึงเป็นเรื่องของการสร้างความพึงพอใจให้ได้ แล้วก็จะได้ผลประโยชน์ตามที่ธุรกิจต้องการ ซึ่งกลายเป็นการตลาดรูปแบบใหม่ ที่เน้นการสร้างภาพประทับใจ และความคุ้นเคยแก่ลูกค้า ดังนั้น เมื่อ สุนทรียะ เป็นหัวใจสำคัญของบทเพลง แนวคิดสุนทรียศาสตร์ในการสร้างการตลาด ที่สามารถสร้างวาทกรรมบทบาททางสังคมของสตรีขึ้นมา มีอำนาจเหนือ ผู้บริโภคด้วยประสบการณ์ที่ตรึงลูกค้าไว้ได้

3. การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย

3.1 การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีจากการกำหนดเนื้อหา

3.1.1 การสร้างความหมายบทบาทด้านครอบครัว

การสร้างความหมายบทบาทภรรยาในบทเพลงลูกทุ่งไทย คือ ภรรยาที่ดีต้องเป็นกำลังใจให้สามี เป็นกุ่นนอนให้สามี ต้องอดทนอดกลั้นต่อสภาพชีวิตในครอบครัวและต้องทนต่อชีวิตสมรส ต้องไม่ทอดทิ้งสามี ภรรยาที่ดีต้องมีความซื่อสัตย์ และไม่แสดงความหึงหวงต่อสามี แต่สามารถแสดงความหึงหวงต่อภรณาน้อยได้ ส่วนภรรยาที่ไม่ดี คือ การไปมีชู้ ไม่ซื่อสัตย์ต่อสามี และการทอดทิ้งสามี

การสร้างความหมายบทบาทภรณาน้อยในบทเพลงลูกทุ่งไทย คือ ควรเชื่อฟังสามี ต้องยอมจำนนต่อสามี ยอมจำนนต่อโชคชะตา ฟ้าดิน ต้องยอมเป็นรอง ต้องโทษตนว่าเป็นคนผิด ต้องให้สามีเป็นคนตัดสินใจในเรื่องความสัมพันธ์ หรือไม่ก็ต้องเป็นฝ่ายไปเอง ไม่มีสิทธิ์เรียกร้องใดๆ ทั้งสิ้น

การสร้างความหมายบทบาทแม่ในบทเพลงลูกทุ่งไทย คือ ต้องเลี้ยงดูส่งเสียลูก ต้องว่ากล่าว สั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี และต้องคอยดูแล ปกป้องสวัสดิภาพของลูกให้ปลอดภัย

การสร้างความหมายบทบาทลูกสาวในบทเพลงลูกทุ่งไทย คือ ลูกสาวที่ดีต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ และไม่ทำให้แม่ผิดหวัง ส่วนลูกสาวที่ไม่ดี คือ การไม่เห็นความสำคัญของแม่ หลงแสงสี ลืมตัว ไม่เชื่อฟังแม่ ผลาญเงินแม่

3.1.2 การสร้างความหมายบทบาทด้านเศรษฐกิจ

การสร้างความหมายบทบาทลูกจ้างในบทเพลงลูกทุ่งไทย คือ ต้องทำงานที่ใช้แรงงานแลกกับเงิน ต้องทำงานหนัก เป็นงานที่ต้องทำตามคำสั่งนายจ้าง

3.1.3 การสร้างความหมายบทบาทด้านการศึกษา

การสร้างความหมายบทบาทนักศึกษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย คือ นักศึกษาที่ดีต้องมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ส่วนนักศึกษาที่ไม่ดี คือ นักศึกษาที่ไม่มุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียน แต่เรียนไปเพื่อต้องการอยู่ในสังคมหรู เป็นทางผ่านสู่อาชีพที่ต้องใช้รูปร่าง หน้าตาและสถานภาพนักศึกษาเป็นใบเบิกทางเท่านั้น

3.2 การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีจากการใช้ภาษา

ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามด้วยบทแต่ละอย่างว่ามีการใช้ภาษาอย่างไร ให้สื่อความหมายบทบาทที่ดีและไม่ดีของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทยออกมาได้ ดังนี้

3.2.1 วัจนภาษา ทำให้เกิดการสร้างความหมายบทบาทที่ดีของสตรี ได้ดังนี้ คือ มีการใช้ภาษาปาก เป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้ในการพูดในชีวิตประจำวัน มีการใช้ภาษาถิ่น มีการครวญครางที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งอาจใช้ได้ทั้งภาษาพูดโดยทั่วไป และภาษาเขียนที่ไม่เป็นทางการ ในการสื่อความหมายบทบาทที่ดีของสตรีนี้ แม้จะเป็นภาษาปากก็จริงแต่ไม่ได้ใช้คำหยาบ หรือคำคำทอใด ๆ ทั้งสิ้น จะเป็นการชื่นชม และเป็นการพรรณนาเป็นส่วนใหญ่

ส่วนการสร้างความหมายบทบาทที่ไม่ดีของสตรี ได้ดังนี้ คือ มีการใช้ภาษาปาก ภาษาตลาด มีคำหยาบ คำทอ เสียดสีสตรี มีการใช้ภาษาถิ่น มีการครวญครางที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกโกรธ โมโห ในการสื่อความหมายบทบาทที่ไม่ดีของสตรีนี้ ซึ่งจะเป็นภาษาที่ใช้คำหยาบ หรือคำคำทอทั้งสิ้น จะเป็นการว่ากล่าว สื่อให้รู้ว่าเป็นบทบาทที่ไม่ควรทำเป็นอย่างยิ่ง

3.2.2 อวัจนภาษา ได้แก่ ทำนอง (melody) จังหวะ (rhythm) ซึ่งทำให้เกิดการสร้างความหมายบทบาทที่ดีของสตรี ได้ดังนี้ คือ ส่วนใหญ่มักมีจังหวะที่ช้า ซึ่งแสดงอารมณ์เศร้า ซึ้งกินใจ อารมณ์เหงา เปล่าเปลี่ยว เดียวดาย มีความอ่อนหวานในทำนอง แต่ก็มีเพลงที่มีจังหวะเร็ว ซึ่งแสดงความสุขสนุกสนาน แต่ไม่พบจังหวะปานกลางในเพลงที่มีบทบาทที่ดีของสตรีเลย

ส่วนการสร้างความหมายบทบาทที่ไม่ดีของสตรี ได้ดังนี้ คือ ส่วนใหญ่มักมีจังหวะปานกลาง ซึ่งแสดงอารมณ์ ดุดัน โกรธ หึงหวง น้อยใจ ไม่มีความอ่อนหวานในทำนอง มีแต่ความดุดัน แต่ก็มีเพลงที่มีจังหวะเร็ว ซึ่งแสดงถึงความตลกขบขัน คำทอ เสียดสี ในเพลงบ้างบางเพลง

3.3 การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทยจากกระบวนการทัศน์

3.3.1 กระบวนทัศน์กระแสหลักและกระแสทางเลือก

กระบวนทัศน์กระแสหลัก คือ อำนาจนิยมในโครงสร้างระบอบปิตาธิปไตย เป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความหมายเกี่ยวกับสตรีให้มีบทบาททางสังคมของสตรี นั่นก็เป็นเพราะว่า ในระบอบปิตาธิปไตยนั้น เป็นระบอบที่ให้อำนาจชายในทุกเรื่อง แม้กระทั่งสื่อต่าง ๆ ก็อยู่ในมือของผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ ผู้ชายทั้งหลายจะเป็นผู้ผลิตบทเพลงที่เกี่ยวกับสตรีเกือบทั้งหมด จึงสามารถผลิตวาทกรรมต่าง ๆ มาครอบงำคนในสังคมได้ ซึ่งจากการ

ครอบงำวาทกรรมดังกล่าวนั้นได้แสดงให้เห็นว่า บทบาททางสังคมของสตรีนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับวาทกรรมเป็นสำคัญ และวาทกรรมที่เป็นตัวกำหนดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ นั่น เพศหญิงเองไม่ได้เป็นผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดวาทกรรมดังกล่าวเพื่อนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานแก่ตนเองแต่อย่างใด หากแต่การกำหนดวาทกรรมดังกล่าวนั้นถูกกำหนดโดยเพศที่เป็นเพศหลักในสังคม นั่นก็คือเพศชาย ทำให้การทำงานของวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นมานั้น เป็นการทำงานเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่การกระทำของผู้ชาย และส่งเสริมต่อความเป็นผู้นำของผู้ชาย

กระบวนการทัศน์กระแสทางเลือก คือ แนวคิดหลังสมัยใหม่ ที่ไม่เห็นด้วยกับความคิดชายเป็นใหญ่ บอกว่าผู้หญิงก็มีสิทธิของพวกเธอเท่าเทียมกับผู้ชาย ผู้หญิงก็มีวาทกรรมของตนเอง มีการสร้างความหมายบทบาททางสังคมที่แตกต่างออกไป คือ ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ผู้ชายเป็นฝ่ายกำหนด โดยเฉพาะโครงสร้างทางสังคม ความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะเปื้อนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ออกมา ผู้หญิงเป็นเบี้ยล่างมาโดยตลอด ซึ่งแนวคิดหลังสมัยใหม่นี้ได้ทำให้มีการสร้างความหมายที่ตรงกันข้ามจากกระบวนการทัศน์กระแสหลัก คือ มองว่าสตรีมีความคิดเป็นของตนเอง ไม่อยู่ในกรอบความคิดของชายเป็นใหญ่และมีความเท่าเทียมในทุกด้าน

3.3.2 ระบบทุนนิยม

ในสังคมทุนนิยม จะทำให้ผู้ผลิตต้องการที่จะใช้ทุนที่มีอยู่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสร้างกำไรให้มากที่สุด ดังนั้นนักแต่งเพลงทั้งหญิงและชายจำเป็นที่จะต้องถ่ายทอดบทเพลงออกมา เพื่อป้อนสู่ตลาดโดยอาศัยมุมมองที่หลากหลาย แปลกใหม่ ซึ่งแต่เดิมบทบาทของสตรีที่ผ่านมามักถูกนำเสนอในแนวทางที่ดี ที่ถูกต้องเป็นส่วนมาก ทำให้มีความซ้ำซากในเนื้อหาเพื่อหาความแปลกใหม่ หลากหลาย นักแต่งเพลงจึงถ่ายทอดออกมาในบทบาทที่ตรงข้ามบ้าง คือ บทบาทที่ไม่ดี เพื่อความแปลกใหม่ อีกทั้งเนื้อหาก็กมีความแปลกใหม่อีกด้วย แต่ก็ยังคงอยู่ภายใต้ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่ยังคงอยู่ในกรอบความคิดแบบเดิม ๆ อยู่

3.3.3 สังคมบริโภคนิยม

ในสังคมบริโภคนิยมตามที่กล่าวถึงการดำรงชีวิตอยู่ในโลกทุนนิยม ซึ่งทำให้ผู้คนแปลกแยก โดดเดี่ยว ผู้คนส่วนใหญ่เอาชนะความรู้สึกและความกังวลลึก ๆ เหล่านี้ ด้วยการหาความบันเทิงให้แก่ตัวเองในลักษณะต่าง ๆ ทำให้ผู้บริโภคตกเป็นเหยื่อของสื่อมวลชนและการโฆษณา

การตลาดและสุนทรียภาพได้ผสมผสานคุณลักษณะเข้าด้วยกัน เพราะต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดจิตวิทยาที่สร้างแรงจูงใจ และแรงกระตุ้นความรู้สึก การรับรู้ ความสนใจ ความอยากและกระบวนการซื้อสินค้าและบริการในที่สุด นักการตลาดต้องปรับเปลี่ยน

กระบวนทัศน์ (paradigm) ให้สอดคล้องกับความต้องการและความรู้สึกของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่การสร้างประสบการณ์ และความคุ้นเคยแก่ผู้บริโภคต่อไป (customer experience) ซึ่งในสังคมปัจจุบันจะมีกรอบความคิดแบบชายเป็นใหญ่ ที่ทำให้บทบาททางสังคมของสตรี เป็นความต้องการและอยู่ในความรู้สึกของลูกค้า จึงทำให้บทบาทเหล่านั้นยังเป็นที่ขายได้อย่างมากมายมหาศาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง บทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า

1. การกำหนดเนื้อหาบทบาททางสังคมของสตรีและการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย

1.1 การกำหนดเนื้อหาบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย

จากผลการศึกษา การกำหนดเนื้อหาในบทเพลงลูกทุ่งไทย ทั้ง 20 เพลง ส่วนใหญ่เป็นบทบาทด้านครอบครัว และแสดงให้เห็นถึงความเป็นรองของสตรีที่ไม่มีโอกาสได้ตอบบุรุษ สตรีจำเป็นต้องยอมจำนนให้แก่บุรุษในทุกทาง สตรียังถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่ภายในบ้าน และเป็นฝ่ายถูกกระทำเสมอ ซึ่งบทบาทต่าง ๆ ยังคงเป็นบทบาทเดิม ๆ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างทางสังคมแบบปิตาธิปไตย ทำให้ไม่มีความหลากหลายทางด้านเนื้อหาที่นำมาประพันธ์เพลง

ดังนั้น ผู้ประพันธ์เพลง ควรศึกษาบทบาททางสังคมของสตรีในยุคปัจจุบัน และประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ให้มีความหลากหลายในบทบาทด้านอื่นๆ อีกทั้ง ควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอบทบาททางสังคมของสตรี ให้มีความเท่าเทียม และมีความเหมาะสมมากขึ้น

1.2 การใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย

จากผลการศึกษา การใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย ทั้ง 20 เพลง พบว่ามีการใช้ภาษาปากที่เป็นภาษาพูดทั่วไป ภาษาถิ่นและมีการใช้ภาษาไม่สุภาพในบทเพลงอีกด้วย

ดังนั้น ผู้ประพันธ์ ควรมีการใช้ภาษาในการประพันธ์เพลงที่ให้เกียรติสตรี ควรสร้างสรรค์ไปในทางที่ดี มีการใช้ภาษาที่ถูกต้องและมีความสุภาพมากขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

2. กระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย

2.1 กระบวนทัศน์กระแสหลักและกระแสทางเลือก

2.1.1 กระบวนทัศน์กระแสหลัก คือ อำนาจนิยมในโครงสร้างระบบปิตาธิปไตย

จากผลการศึกษา อำนาจนิยมในโครงสร้างระบบปิตาธิปไตย พบว่า ผู้ชายเป็นผู้คุมสื่อทั้งหมดไว้ในมือ จึงทำให้ภาษาและทัศนคติการมองโลกในมุมมองของผู้ชายถูกผลิตออกมาสู่มวลชน พร้อมกับความลำเอียงทางเพศ

ดังนั้น ผู้ประพันธ์ ควรปรับทัศนคติการมองโลกให้มองโลกในมุมมองของสตรี และให้ความสำคัญกับบทบาททางสังคมของสตรี ให้มีความเป็นธรรมและมีความเท่าเทียมมากขึ้น

2.1.2 กระบวนทัศน์กระแสทางเลือก คือ แนวคิดหลังสมัยใหม่

จากผลการศึกษากระบวนทัศน์กระแสทางเลือกนั้น พบว่า ไม่เห็นด้วยกับความคิดชายเป็นใหญ่ บอกว่าผู้หญิงก็มีสิทธิของพวกเธอเท่าเทียมกับผู้ชาย ผู้หญิงก็มีวาทกรรมของตนเอง ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ผู้ชายเป็นฝ่ายกำหนด

ดังนั้น ผู้ประพันธ์ ควรศึกษากระบวนทัศน์กระแสทางเลือก และให้ความสำคัญกับบทบาททางสังคมของสตรี ให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันมากขึ้น จึงควรปลัดในตนเอง เพราะอิทธิพลของกระแสโลกที่พยายามผลักดันให้ต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

2.2 ระบบทุนนิยม

จากผลการศึกษา ระบบทุนนิยม พบว่า ในสังคมทุนนิยม จะทำให้ผู้ผลิตต้องการที่จะใช้ทุนที่มีอยู่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสร้างกำไรให้มากที่สุด และได้ทำให้ทุกคนมีความรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มั่นคง และกังวลอยู่ลึก ๆ ดังนั้น ทุนนิยมจึงได้สร้างเครื่องมือบรรเทาความโดดเดี่ยวนี้นี้ ในรูปแบบของเพลง ที่เข้าถึงคนได้ง่าย เพลงได้ทำให้คนรู้สึกไม่โดดเดี่ยวนอกจากนั้น ในเนื้อหาเพลง ยังมีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นว่า ไม่มีความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เข้าใจคนฟังทำให้รู้สึกไม่โดดเดี่ยว เป็นการใช้อารมณ์เป็นเครื่องมือในการขาย

ดังนั้น ผู้ผลิต นายทุน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำเพลง ควรมีความรับผิดชอบต่อมวลชน แต่มีโซ่ตรึงอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ หรือผลประโยชน์จากกลไกทางด้านการตลาดเท่านั้น บทเพลงต้องทำหน้าที่ให้การศึกษา โดยเป็นแบบอย่าง การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่ประชาชน ผ่านการนำเสนอบทเพลงที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม เห็นคุณค่ากันและกัน ในฐานะเพื่อนมนุษย์

2.3 สังคมบริโภคนิยม

จากผลการศึกษา สังคมบริโภคนิยม พบว่า ผู้คนส่วนใหญ่เอาชนะความรู้สึกและความกังวลลึก ๆ ด้วยการหาความบันเทิงให้แก่ตัวเองในลักษณะต่างๆ ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถแลกเปลี่ยนได้ โดยผู้บริโภคเองก็ไม่ได้ตระหนักถึงอิทธิพลของปัจจัยรอบ ๆ ตัวที่กำหนดพฤติกรรมผู้บริโภคของตนเองแต่อย่างใด และแนวคิดสุนทรียศาสตร์ในการสร้างการตลาด ที่สามารถสร้างวาทกรรมบทบาททางสังคมของสตรีขึ้นมา มีอำนาจเหนือ ผู้บริโภคด้วยประสบการณ์ที่ตรึงลูก้าไว้ได้

ดังนั้น ผู้บริโภค หรือประชาชน ควรแยกแยะให้ออกว่าอะไรคือความจริง อะไรคือการตีความ ควรใช้วิจารณญาณในการฟังให้มากขึ้นเพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ

3. การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย

จากผลการศึกษา การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย พบว่า มีการสร้างความหมายจาก 3 แหล่ง คือ

3.1 การสร้างความหมายจากการกำหนดเนื้อหา ที่มีการสร้างความหมายที่ทำให้ให้สตรีเป็นรอง ถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่ในบ้าน

3.2 การสร้างความหมายจากการใช้ภาษา ที่มีการใช้ภาษาปากทั่วไป ภาษาถิ่นและ มีการใช้คำไม่สุภาพ

3.3 การสร้างความหมายจากกระบวนการทัศน์ คือ กระบวนทัศน์กระแสหลักและกระแสทางเลือก ระบบทุนนิยม และสังคมบริโภคนิยม ที่มีเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ดังนั้น ผู้ประพันธ์ ควรประพันธ์เพลงให้มีการสร้างความหมายที่ทำให้สตรีมีบทบาททางสังคมที่ดีขึ้น สะท้อนกับสังคมที่เป็นจริง การประพันธ์เพลงก็ต้องมีคุณภาพไม่ก่อผลร้ายต่อสังคมโดยรวม และให้เกียรติสตรี โดยมีการสร้างความหมายไปในทางที่มีความเท่าเทียมทางสังคมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการเก็บข้อมูล

1.1 ในกลุ่มตัวอย่างเพลงที่นำมาศึกษา ควรลองเลือกมาจากแหล่งอื่นหรือปี พ.ศ.อื่นๆ ซึ่งอาจได้ข้อมูลที่แตกต่างออกไปตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

1.2 แนวคิดและทฤษฎีด้านเพลง และวาทกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษา ควรนำทฤษฎีอื่นมาใช้ในการศึกษา เพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องที่ควรวิจัย

2.1 ด้านเพลง ควรมีการวิเคราะห์เพลงแนวอื่น หรืออาจมีการวิเคราะห์ประเด็นอื่นๆในเพลง ซึ่งตรงกับความสนใจของผู้ที่จะทำการศึกษาครั้งต่อไป

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบบทบาททางสังคมของสตรีในเพลง ทั้งในยุคอดีตและปัจจุบัน เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงบทบาทในแต่ละยุค

2.3 ควรมีการศึกษาด้านปริมาณถึงการนำเสนอบทบาททางสังคมของสตรีที่ส่งผลต่อการรับรู้และพฤติกรรมของผู้ฟัง เพื่อจะได้ทราบถึงตัวผู้รับสารว่า ได้รับผลอย่างไรหลังจากได้รับฟังบทเพลง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในงานเพลง

3.1 ผู้ประพันธ์เพลง ควรทำการศึกษาบทบาททางสังคมของสตรีในงานของตนเอง และนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่ง เพื่อหาความเหมือน หรือแตกต่าง เพื่อนำไปปรับปรุงงานเพลงให้มีคุณค่า

3.2 กลุ่มผู้ผลิตเพลง หรือผู้มีส่วนในการผลิตเพลง ควรมีการสร้างสรรค์งานเพลงให้มีความหลากหลายในบทบาทมากขึ้น

3.3 นักจัดรายการ ควรให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่งไทยที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ควรมีการสอดแทรกสาระที่เกี่ยวกับบทบาททางสังคมที่เป็นจริง และเป็นประโยชน์กับสตรีให้มากขึ้น

3.4 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คณะกรรมการพัฒนาสตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะหันมาร่วมมือเผยแพร่ สนับสนุนและส่งเสริม ให้มีการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสตรีอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากว่าในปัจจุบัน การสร้างสรรค์ผลงานออกมา มักเป็นลักษณะของธุรกิจการค้า เพราะฉะนั้น ถ้ามีการส่งเสริมเพลงลูกทุ่งอย่างแท้จริง ก็อาจทำให้ เพลงลูกทุ่งมีคุณค่ามากขึ้น